

Etnisten suhteiden
neuvottelukunta

13.1.2016

JAKELU: kirjaamo@intermin.fi

Viite: Lausuntopyyntö SM1542279 02.01.03.01.01 SMDno-2014-2963

Asia: Etnisten suhteiden neuvottelukunnan lausunto luonnoksesta turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahaston muutetusta kansallisesta toimeenpano-ohjelmasta 2014-2020

Etnisten suhteiden neuvottelukunta esittää seuraavia seikkoja ehdotetuista muutoksista turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahaston muutetusta kansallisesta toimeenpano-ohjelmasta 2014-2020. Neuvottelukunnan sihteeristö antaa lausunnon neuvottelukunnan nimissä.

On hyvä, että ehdotetut muutokset toimeenpano-ohjelmaan perustuvat Suomen tulevaan pakolaisten määrään. Näiden ihmisten onnistunut vastaanottaminen ja sijoittaminen kuntiin edellyttää tarpeelliset valmiudet.

Kiintiöpakolaisten vastaanottamisen lisäksi, on hyvä, että toimeenpano-ohjelmassa huomioidaan meneillään oleva turvapaikkahakijoiden määrän kasvu. Yhteiskunnan monimuotoistuminen on positiivinen asia. Nopea muutos edellyttää vastaanottojärjestelmän ja kuntiin sijoittumisen kehittämisen ohella toimenpiteitä, joilla tuetaan hyvää kotoutumista ja ennalta ehkäistään eri väestöryhmien välisiä vastakkainasetteluja. Tulijoiden integroitumisen tukeminen erilaisiin paikkakuntiin ja paikallisväestön valmius vastaanottaa uusia tulijoita edellyttävää konkreettisia hyviä etnisiä suhteita edistäviä tekijöitä.

Turvapaikkahakijoiden tai pakolaisten vastaanottamisessa, turvallisuus ja kielteiset asenteet ovat nousseet esille suurimmaksi huoleksi monissa paikkakunnissa. Tarve kaksisuuntaiselle kotoutumiselle, eli hyvien etnisten suhteiden edistämiseksi on otettava huomioon toimeenpano-ohjelman valmisteluissa, valintakriteereissä ja hankehakemusten arvioinnissa. Esimerkiksi kansallinen tavoite **6.2 kiintiöpakolaisten kotoutumisen edistämisen** yhteydessä olisi hyvä pohtia miten kotoutumisen edistävien toimenpiteiden lisäksi voidaan edistää hyvää etnisiä suhteita ja valmiutta torjua syrjintä ja muukalaisvihaa vastaanottavissa kunnissa.

Kuten ETNO on todennut aikaisemmassaan lausunnossaan, että erityistavoitteen 2 - Kotouttaminen ja laillinen maahanmuutto, lukuun ottamatta suurin osa toimeenpano-ohjelman erityistavoitteista tulee todennäköisesti toteutumaan suurin osin vain viranomaisten voimin. On tärkeätä, että horisontaalisessa asetuksessa mainittu kumppanuusperiaate näkyy myös kansallisessa toimeenpano-ohjelmassa. Monien tavoitteiden päämäärä on järjestelmien kehittäminen, asia joka on ensisijaisesti viranomaisten tehtävä. Tämä ei kuitenkin ole este sille, että koko rahoitusohjelmassa ja rahoitettavissa hankkeissa aidosti huomioidaan maahanmuuttajataustaisten kokemusasiantuntijoiden ja järjestökentän

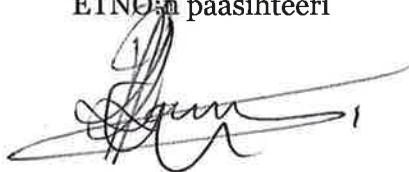
13.1.2016

monipuolista osaamista ja mahdollistetaan kansalaisjärjestöjen toteuttamat hankkeet. ETNO näkee sen tärkeäksi, että kaikille kansallisille tavoitteille ja niiden perusteella rahoitettaville hankkeille tulee asettaa konkreettiseksi edellytykseksi osallistaa maahanmuuttajien ja etnisten vähemmistöjen edustavia järjestöjä, uskonnollisia yhteisöjä ja muita kolmannen sektorin toimijoita toteuttajina, osallistujina, mutta myös hankkeiden suunnitteluun. Hankehaun, toteutumisen ja arvioinnin yhteydessä tulisi osoittaa miten yllä mainitut kohderyhmät on osallistettu ja osallistumisen kautta saavutetut vaikutukset.

Hyvät etniset suhteet tarkoittavat eri väestöryhmien välillä vallitsevia myönteisiä asenteita ja luottamusta toisiinsa. Keskinäinen kunnioitus ja tunne omasta ja perheenjäsenten turvallisuuden tunteesta vaikuttavat maahanmuuttaneiden ja syntysuomalaisten väliseen kanssakäymiseen. Hyvän kotoutumisen ja haluun osallistua uuden yhteiskunnan toimintaan vaikuttaa se, millainen asenneilmapiiri Suomessa vallitsee. Rasismi ja muukalaispelko ovat ryhmienvälisen suhteiden kielteinen ulottuvuus, mutta niiden ennaltaehkäiseminen ei riitä muodostamaan hyviä suhteita eri väestöryhmien välillä. **Toimeenpano-ohjelmassa tulee kiinnittää huomiota myös ryhmienväliseen myönteisen ulottuvuuteen: millaisilla toimenpiteillä lisätään myönteisiä asenteita ja positiivista vuorovaikutusta uusien maahanmuuttajaryhmien ja syntysuomalaisten välille.** Kaikki ryhmienväliseen kanssakäymiseen ja yhteistoimintaan tähtäävä toiminta ei automaattisesti johda kunnioituksen ja yhteisymmärryksen kasvuun ryhmien välillä. Tätä on tutkittu vähän. Vaikutusten arviointi ja kohderyhmäajattelun vahvistaminen on tärkeää myös toimenpiteissä, joilla tavoitellaan positiivista vuorovaikutusta eri väestöryhmien välille.

Helsingissä 13.1.2016

Peter Kariuki
ETNO:n pääsihteeri

Nina Suorsa
Tarkastaja/ ETNO sihteeri

JAKELU SM kirjaamo kirjaamo@intermin.fi
OM kirjaamo oikeusministerio@om.fi

TIEDOKSI Kansliapäällikkö Tiina Astola
Kansliapäällikön sijainen Asko Välimaa
Johtaja Johanna Suurpää